

Mottagare

s.remissvar@regeringskansliet.se

Datum

2025-08-29

Diarienummer

RS250828

s.sl@regeringskansliet.se

Yttrande Remissvar Promemorian Rättsliga förutsättningar för en nationell vårdförmedling S2025_01022(954727) (0)

Sammanfattning

Region Halland har inbjudits att lämna synpunkter på promemorian rättsliga förutsättningar för en nationell vårdförmedling.

Region Halland stödjer förslaget att införa en ny lag och tillhörande förordning som reglerar E-hälsomyndighetens ansvar för den nationella katalogen över vårdgivare och vårdutbud, (den nationella katalogen).

Regionen anser dock att den föreslagna lagens inledande bestämmelse (1 §) är alltför omfattande i den meningen att bestämmelsen söker reglera lagens innehåll, syfte såväl som begreppsanvändning. För att förbättra bestämmelsens tydlighet i syfte att göra lagen mer lättillgänglig bör bestämmelsen delas i dess beståndsdelar. Vidare bedömer Region Halland att lagens syfte är för snävt uttryckt då det endast omfattar delar av den uppgiftsbehandling som lagen förutsätter för dess funktion. Syftet omfattar insamling och tillgängliggörande av uppgifter, men inte lagring av uppgifter i ett automatiserat register, vilket är centralt för att lagen ska kunna uppfylla sitt syfte. Eftersom lagring av utlämnade uppgifter är en förutsättning för att uppgifterna ska kunna tillgängliggöras, bör detta uttryckligen framgå av bestämmelsen. Regionen anser även att lagens syfte inte är tydligt då det inte framgår vilka aktörer som ska få tillgång till uppgifter i registret eller i vilket syfte åtkomst till uppgifter ska tillåtas. Ovanstående medför att den i promemorian föreslagna regleringen framstår som otillräcklig.

Regionens följande ställningstaganden till utredningens förslag följer promemorians disposition. I remissyttrandet används promemorians rubriksättning. Utredningens förslag och ståndpunkter återges men endast i den omfattning som bedömts nödvändig för att regionens egna ställningstaganden ska kunna ges en kontext och bli förståelig.

Region Hallands ställningstaganden

Avsnitt 4.2 – E-hälsomyndighetens tillhandahållandeverksamhet

Region Halland delar inte utredningens slutsats att den föreslagna nationella katalogen inte kommer att innehålla uppgifter som omfattas av sekretess enligt nu befintliga bestämmelser om sekretess. Uppgiftsinsamlingen till den nationella katalogen kan förväntas medföra insamling av uppgifter om myndighets- såväl som enskilda affärs- eller driftsförhållanden som hos region omfattas av sekretess med stöd av 19 kap. 1 § såväl som 31 kap. 16 § offentlighets- och sekretesslag (2009:400), OSL. Med hänsyn till den nationella katalogens syfte och nödvändiga omfattning – att redovisa tillgänglig kapacitet för offentligt finansierade vårdtjänster – gör regionen bedömningen att det är det sannolikt att insamlingen till den nationella katalogen kommer att omfatta sådana uppgifter som omfattas av redan befintliga sekretessbestämmelser.

Region Halland anser att uppgifter i den nationella katalogen bör omfattas av ett sekretesskydd motsvarande det som gäller dessa uppgifter inom regionen. E-hälsomyndigheten bör därför åläggas att skydda uppgifterna på ett sätt som motsvarar det skydd som dessa uppgifter idag erbjuds av region med stöd av 19 kap. 1 § och 31 kap. 16 § OSL. För att säkerställa dessa befogade sekretessintressen bör den sekretessbestämmelse som rör E-hälsomyndighetens skyldighet att hemlighålla denna typ av uppgifter (25 kap. 17 b § OSL) kompletteras till att gälla uppgifter om myndigheters och enskildas affärs- eller driftsförhållanden. Vidare anser regionen att dessa uppgifters skydd behöver säkras när uppgift ur den nationella katalogen utlämnas. Regionen föreslår att den av utredningen föreslagna lagstiftningen kompletteras med bestämmelser som begränsar tillgänglighöret av uppgifter ur den nationella katalogen, i likhet med vad E-hälsomyndigheten föreslagit, se härom s. 48 i promemorian. Regionen är även av åsikten att den av utredningen föreslagna lagstiftningen bör kompletteras med en sekretessbestämmelse som omfattar de uppgifter som utlämnas ur den nationella katalogen när dessa uppgifter behandlas av den personal som arbetar med att hitta andra vårdgivare som kan erbjuda väntande patienter vård inom ramen för vårdgarantin. Regionen bedömer en sekretessbestämmelse nödvändig då 19 kap. 1 § OSL endast gäller i myndighets egen affärsverksamhet för uppgift om myndighetens egna affärs- eller driftsförhållanden respektive enligt 31 kap. 16 § OSL för uppgift om enskilda affärs- och driftsförhållanden hos den myndighet som enskild som trätt i affärsförbindelse med (jämför avsnitt 5.2.3 i E-hälsomyndighetens delrapport B). I syfte att förhindra kringgående av 19 kap. 1 § och 31 kap. 16 § OSL sker genom att uppgifter som tillgängliggjorts via den nationella katalogen som avser affärs- eller driftsförhållanden som rör annan myndighet än den utlämnande eller uppgift om affärs- och driftsförhållanden som avser enskild som utlämnande myndighet inte har trätt i affärsförbindelse med lämnas ut av mottagare av uppgifter ur den nationella katalogen. Regionen finner dock inte att sekretess behöver dock gälla i förhållande till den patient som vårdgarantiärendet avser med hänsyn till de överväganden som E-hälsomyndigheten gör i avsnitt 5.2.3 i delrapport B.

Mot bakgrund av att Region Halland bedömer att den nationella katalogen kan komma att innehålla uppgifter om det allmännas såväl som enskilda affärs- och driftsförhållanden bör lagförslaget vidare kompletteras med en sekretessbrytande bestämmelse som möjliggör tillgång till uppgifter ur den nationella katalogen för den personal som arbetar med att hitta

vårdgivare inom ramen för vårdgarantin utan att E-hälsomyndigheten behöver sekretesspröva åtkomsten till uppgifterna i samband med det elektroniska utlämnandet. Denna typ av bestämmelse saknas i det lagförslag som återfinns i promemorian då utredningen utgår ifrån att den nationella katalogen inte kommer att innehålla uppgifter som omfattas av sekretess.

Regionen är vidare av uppfattningen att åtkomst till uppgifter ur den nationella katalogen bör vara begränsad i författning och begränsas till den personal som arbetar med att hitta vårdgivare inom ramen för vårdgarantin så att kontroll över spridningen av sekretessreglerade uppgifter kan upprätthållas. Regionen noterar att utredningens lagförslag utgår ifrån att denna typ av begränsning ska kunna uppställas i förordning men utredningen föreslår inga bestämmelser om detta i förslaget till förordning om insamling och tillhandahållande av vissa uppgifter om hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Region Halland vill i detta sammanhang uppmärksamma risken för betydande administrativa utmaningar vid tilldelning och uppdatering av behörigheter, särskilt med hänsyn till rådande personalomsättning inom regionerna. För att säkerställa tillgång till systemet dygnet runt, året om, krävs ett robust och välfungerande system för behörighetshantering.

För att vårdsöksystemet ska kunna stödja operativ verksamhetsplanering, bör begärd information tillhandahållas inom cirka 48 timmar. Handläggningstider som överstiger detta riskerar att motverka systemets syfte och effektivitet.

Avsnitt 4.3.1 – Uppgiftsskyldighet för vårdgivare

Region Halland ifrågasätter behovet av att göra privata vårdgivare som inte erhåller offentlig finansiering skyldiga att lämna uppgifter till den nationella katalogen. Regionen är av uppfattningen att eftersom dessa vårdgivares uppgifter inte används i vårdlotsverksamheten så framstår påförandet av en uppgiftsskyldighet för dessa vårdgivare leda till att den nationella katalogen tillförs överflödiga uppgifter.

Avsnitt 4.3.3 – Uppgiftsskyldigheternas fullgörande

Region Halland noterar att utredningen föreslår en upplysningsbestämmelse i lagförslagets 7 § som innehåller en hänvisning till regeringens rätt att besluta om uppgiftsskyldighet med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen. Regionen ser det som positivt att regeringens normgivningskompetens belyses, men ifrågasätter behovet av att inkludera denna typ av upplysning i lag. Regionen är av uppfattningen att lagstiftningen inte bör tyngas med bestämmelser av upplysningskaraktär som inte direkt riktas till rättstillämparen.

Vidare vill Region Halland, med beaktande av uppgiftsskyldighetens utformning lyfta fram att det i dagsläget finns vårderbjudanden där Sveriges regioner tillämpar olika gränsdragningar kring vad som betraktas som offentligt finansierad vård inom det allmänna, inklusive eventuella patienttegenavgifter. Detta gäller särskilt inom områden som ögonsjukvård, hjälpmedelsförskrivning, logopedi och reproduktionsmedicin. Detta behöver särskilt tas i beaktan vid bestämmandet av vilka ”uppdrag och tjänster” (jfr s. 67 i utredningen) som omfattas av den uppgiftsskyldighet som utredningen föreslår. Region Halland vill i detta sammanhang understryka vikten av att regionala skillnader beaktas i det

fortsatta lagstiftningsarbetet så att den regionala vårdlotsverksamheten stöttas och en rättvis och likvärdig tillämpning över hela landet säkerställs.

Avsnitt 4.4.3 – Behov av kompletterande nationella bestämmelser om behandling av personuppgifter i den nya register- och tillhandahållandeverksamheten

Region Halland ifrågasätter utredningens bedömning att det inte behövs bestämmelser om ändamålsbegränsning i lag eller förordning för E-hälsomyndighetens tillhandahållandeverksamhet. Regionen anser att avsaknaden av bestämmelser om ändamålsbegränsning i utredningsförslaget riskerar att försvaga integritetsskyddet för registrerade och öppna upp för behandling av personuppgifter som inte är adekvata eller relevanta. För att kunna bedöma om personuppgifter som samlas in är relevanta och inte överflödiga krävs att ett eller flera specifika ändamål för behandlingen anges. Avsaknaden av denna typ av bestämmelser riskerar att strida mot principen om ändamålsbegränsning enligt artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning. Region Halland är av uppfattningen att lagförslaget bör tillföras bestämmelser som specificerar de ändamål som motiverar behandlingen av personuppgifter i den nationella katalogen.

Avsnitt 4.5.4 – I E-hälsomyndighetens nya register- och tillhandahållandeverksamhet ska inte sekretesskyddade uppgifter insamlas eller tillgängliggöras

Region Halland ifrågasätter utredningens slutsats att uppgifter om vårdutbud och villkor för tillhandahållande av vård inte skulle kunna utgöra uppgift om enskilds eller myndighets affärs- eller driftförhållanden jämlikt 19 kap. 3 § samt 31 kap. 16 § OSL. Regionen anser att utredningens slutsats att den nationella katalogen inte kommer att innehålla uppgifter som omfattas av sekretess inte är realistisk med beaktande av de informationsmängder som uppgiftsskyldigheten omfattar. Regionen finner att den av utredningen föreslagna ordningen innebär att sekretesskyddet som myndigheter och enskilda erbjuds i den nationella katalogen framstår som bristfälligt.

Region Halland har uppmärksammat att 5 § i utredningens lagförslag inte lämnar något utrymme för regionen att underlåta att överföra uppgifter ur avtal med vårdgivare som vårdgivaren själv hävdar att det finns en särskild anledning till uppgifternas hemlighållande. Detta i kombination med avsaknad av bestämmelser som tydligt begränsar åtkomst till uppgifter i den nationella katalogen i den av utredningen föreslagna förordningen bedöms riskera att leda till att regionen inte kan förhindra att uppgifter som sekretessbeläggs med stöd av 31 kap. 16 § i regionen och som omfattas av sekretesskydd före överföring till den nationella katalogen lämnas ut. Region Halland avstyrker därför utredningens förslag till utformning av uppgiftsskyldigheten i 5 § i förslaget till lag om insamling och tillhandahållande av vissa uppgifter om hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Avsnitt 5 Ikraftträdande

Region Halland ser gärna att ny lagstiftning inte träder i kraft före det finns praktiska och tekniska förutsättningar för de som lagen berör att kunna efterleva den. Här finns närtida nationella erfarenheter kring lagstiftningen om nationell läkemedelslista att dra lärdom

ifrån, där införandet skedde innan fullgoda tekniska lösningar fanns på plats, vilket medförde betydande utmaningar för vårdgivare.

Regionstyrelsen

Mikaela Waltersson
Regionstyrelsens ordförande

Krister Björkegren
Regiondirektör